PM

Angående fördelning av regionalt stöd till studieförbund

Bakgrund
Mellan de båda regionerna (Jämtland/Härjedalen och Västernorrland) och Folkbildning Mittnorrland finns ett gemensamt uppdragsavtal som först formulerades runt åren 2021 - 2022 och sedan har antagits årligen.
Detta avtal reglerar i stort syftet med samverkan och i väldigt korta ordalag den specifika uppgiften som Folkbildning Mittnorrland har haft angående fördelning av regionbidragen till de av Folkbildningsrådet godkända och statsbidragsberättigade studieförbunden.

Det är i huvudsak en mening som beskriver det specifika uppdraget: ”*Det regionala uppdraget till Folkbildning Mittnorrland är att, utifrån nationella och regionala mål, samordna och stödja föreningens medlemmar samt fördela regionanslag till studieförbundens regionala verksamhet enligt gemensamt antagna fördelningsnycklar.*

Föråldrade fördelningsnycklar
De fördelningsnycklar som avtalet hänvisar till är, så långt vi i styrelsen förstår, en kvarleva från 2014 och var alltså aktuella vid en tidpunkt när Folkbildning Mittnorrland hade en helt annan organisation än idag med bland annat fast anställd personal som hanterade bidragsfördelning (Kjell Wåglin). Mycket har förändrats hos såväl regioner som studieförbund sedan 2014.

Då tjänstemannen slutade togs fördelningsuppgiften över av styrelsen för Folkbildning Mittnorrland. Det som överlämnades var en bidragsfördelningsstruktur upplagd i en så kallad ”excelsnurra” som fördelar på:

1. Genomförda studietimmar
2. Unika deltagare
3. De geografiska spridningsvillkoren som stipulerar att ett studieförbund måste ha verksamhet i fler än hälften av regionens kommuner för att överhuvudtaget vara aktuella för bidrag, samt att inte ha över 70 procent av sin sammanlagda verksamhet i en region centrerat till en kommun. Har man en sådan verksamhetsstruktur så reduceras bidraget på totalen med 20 procent.

Det är således dessa ”nycklar” som gällt sedan dess (2014) och fördelningen *har årligen tagit hänsyn till spridningsvillkoren*. I förra fördelningen fick exempelvis ett studieförbund ingen bidragstilldelning i region JH och ett annat fick reducering med 20 procent. I Västernorrland däremot uppfyllde dock alla studieförbund spridningsvillkoren, om än knappt i ett par fall.

Vid efterforskningar i olika protokoll och minnesanteckningar framgår att det genomförts flera dialoger med RVN kring bidragsfördelningen. Det framgår inte någonstans att synpunkter framförts kring Folkbildning Mittnorrlands sätt att hantera fördelningsmodellen.

I strikt mening är det korrekt att de två delar som beskriver verksamhet i hela länet (inklippt nedan) inte brukats som fördelningsnycklar. Vår gissning är att det är Folkbildning Mittnorrland som själva tagit fram dessa kriterier och att regionen därför inte haft några synpunkter.

Regionen har, så långt vi förstår, nöjt sig med den fördelning som tagit fasta på spridning och breddad verksamhet (minst 50 procent av kommunerna och 70/30 regeln) men inte på ett sådant sätt att ett avlyft på 20 procent av anslagsramen fördelats till kommunerna (se nedan). I fördelningsnycklarna stipuleras att 60 procent av anslaget ska utgöra ett basanslag och 5 procent ska fördelas på unika deltagare. I verkligheten har 77,5 procent fördelats på volym (timmar) och 22,5 procent på unika deltagare.

”Utveckling av verksamhet i hela länet

20 % av anslagsramen fördelas i relation till genomförd folkbildningsverksamhet i länets kommuner. Anslaget fördelas först så att varje kommun i länet erhåller en lika stor del. Därefter fördelas anslaget på respektive studieförbund i relation till genomförd verksamhet i respektive kommun. Studietimme används som fördelningsnyckel. Årlig omfördelning.

Antal studietimmar beräknas på samma sätt som för basanslaget.

Pedagogiskt och metodiskt utvecklingsarbete och utbildning

15 procent av disponibelt anslag används till pedagogiskt och metodiskt utvecklingsarbete och utbildning. Anslaget fördelas i relation till antalet utbildningsdagar för

- *pedagogisk utbildning av ledare*
- *utbildning av studieförbundets egen personal och förtroendevalda*

Utbildning kan vara både en lokal och en regional uppgift. För att ingå i underlaget ska det vara en regional utbildning och avse förbundets ledare, personal och förtroendevalda bosatta i regionen.

- *Regional ledarutbildning ska vara öppen för deltagare i hela länet/regionen och ansvaret för utbildningen ligger på regional nivå.*
- *Utbildning som avser cirkelledare ska ha minst den omfattning som anges för ”ledarutbildning G”.*

Med utbildningsdag avses utbildning som pågår minst fem timmar. För utbildning som pågår minst 2 timmar redovisas ½ utbildningsdag. För att utbildning ska kunna redovisas ska det finnas program och deltagarförteckning som vid behov ska kunna redovisas. Årlig omfördelning.”

Nya villkor för studieförbunden

Runt 2020 initierades ”nya” dialogträffar mellan Folkbildning Mittnorrland och regionerna utifrån att statsbidraget till studieförbunden stod inför en stor förändring. Eftersom samtliga parter i dessa samtal var överens om att det fördelningssystem som gällde i vårt område var utdaterat och inte i linje med det nya statsbidraget så fanns en önskan om något nytt. Alla var överens om att inte skapa något ”eget” utan vänta in FBR:s modell som låg på ritbordet. Under väntetiden fanns en samstämmighet kring att fortsätta fördela utifrån tidigare framtagna kriterier, ”excelsnurran”, samt de två

spridningsvillkoren som beskrivits ovan. Minnesanteckningar från dessa möten skrevs i huvudsak av regionens tjänstemän.

I fördelningsnycklarna från 2014 finns enligt ovan ytterligare en övrig nyckel som bidraget skulle fördelas utifrån men denna har alltså ej varit i bruk sedan 2019 – 2020 som senast. Denna nyckel handlade till största delen om utbildningsinsatser/utbildningsdagar som studieförbunden skulle redovisa men som ingen riktigt såg nyttan med och där även regionernas företrädare ställde sig frågande till vad dessa villkor egentligen hade för nytta.

De ovan nämnda fördelningsnycklarna hanterades vid dialogmöten och alla parter var överens om att relevansen var låg och att inget intresse förelåg när det gällde framtagande av nya nycklar i väntan på FBR: s kommande bidragsmodell. Parterna var dock överens om att fortsätta fördela bidraget utifrån tidigare nämnda bidragsstruktur, verksamhetsvolym samt de två spridningsvillkoren, vilket Folkbildning Mittnorrland gjort årligen.

Fördelningen har följt givna överenskommelser
Att Folkbildning Mittnorrland inte har fördelat utifrån riktlinjerna är en bild som styrelsen efter noggranna efterforskningar inte kan hålla med om. Styrelsens bild är att alla inblandade parter varit väl medvetna om de utdaterade fördelningsnycklarna från 2014 samt hur vi gemensamt i god vilja valt att förhålla oss till detta faktum i väntan på en ny fördelningsmodell.

För styrelsen Folkbildning Mittnorrland

2026 -10-19

Stig Åsbringer, ordf.